

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук із державного управління»**

Громадська організація «Асоціація науковців України»

«Наука і техніка сьогодні»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)*

Випуск № 7(21) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

**Public Scientific Organization «Ukrainian Assembly of Doctors of
Sciences in Public Administration»**

Public organization «Association of Scientists of Ukraine»

"Science and technology today"
*("Pedagogy" series, "Law" series, "Economics" series,
"Physical and mathematical sciences" series, "Technics" series)*

Issue № 7(21) 2023

Kiev – 2023

**«Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»):
журнал. 2023. № 7(21) 2023. С. 516**

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та педагогіки (спеціальності – 015 - Педагогічні науки; 076 - Економічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 530 журналу присвоєно категорію "Б" із права (спеціальність – 081 Юридичні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.10.2022 № 894 журналу присвоєно категорію "Б" із техніки (спеціальність - 122 Комп'ютерні науки)

Журнал видається за підтримки Міждержавної гільдії інженерів консультантів, Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 01.06.2023, № 1-2/6-23)

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible

Головний редактор: Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Лауреат Премії Президента України для молодих вчених, Лауреат Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок, академік Академії наук вищої школи України, Заслужений юрист України (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Артемчук Володимир Олександрович - доктор технічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України (Київ, Україна)
- Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Волк Павло Павлович — доцент кафедри водної інженерії та водних технологій Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Гирка Ольга Ігорівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю Львівського торговельно-економічного університету (Львів, Україна)
- Гнатюк Сергій Олександрович - кандидат технічних наук, доцент, заступник декана факультету аеронавігації, електроніки та телекомунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Дацій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Дівізіюк Михайло Михайлович - доктор фізико-математичних наук, професор, Завідувач відділу Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України" (Київ, Україна)
- Дяденчук Альона Федорівна - кандидат технічних наук, старший викладач кафедри вищої математики і фізики Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (Мелітополь, Україна)
- Забулонов Юрій Леонідович - доктор технічних наук, професор, Член-кореспондент НАН України, директор Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (Київ, Україна)
- Ільїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Квасніков Володимир Павлович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)

- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Кузьмич Людмила Володимирівна - доктор технічних наук, головний науковий співробітник Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України (Київ, Україна)
- Куніцький Сергій Олегович - кандидат технічних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник науково-дослідної частини Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Лук'янчук Олександр Петрович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин та обладнання Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Маджд Світлана Михайлівна - доктор технічних наук, професор, професор кафедри зеленої економіки та економіки природокористування Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (Київ, Україна)
- Мануель Давид Массено - доцент відділу права та захисту даних, старший науковий співробітник і член координаційного комітету лабораторії UbiNET, запрошений член PDPC, член-консультант комісії цифрового права муніципальних адвокатських колегій Кампінаса та Прая-Гранде (Сан-Паулу), а також Комісії з інновацій, управління та технологій муніципальної адвокатської колегії Гуарульоса, коментатор IODA, почесний член IDEIA Institute, член Наукового комітету MICHRR, член EDEN, член-кореспондент RedNAC, член UMAU, член-кореспондент UBAU (Португалія)
- Микитин Тарас Миронович - кандидат технічних наук, завідувач кафедри менеджменту Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмайльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Огієнко Микола Миколайович - кандидат технічних наук, професор кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Одарченко Роман Сергійович - завідувач кафедри телекомунікаційних та радіоелектронних систем Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)
- Опанасенко Володимир Миколайович — доцент кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Охріменко (Жмурко) Тетяна Олександрівна - старший науковий співробітник кафедри комп'ютеризованих систем управління Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Поліщук Віталій Васильович — кандидат сільськогосподарських наук, завідувач відділу зрощення, відділення меліорації Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України (Київ, Україна)
- Приходькіна Наталія Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- Стахова Анжеліка Петрівна — старший викладач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Федоренко Владислав Леонідович — доктор юридичних наук, професор, DгНб - доктор хабілітований наук правничих (Польська академія наук), Заслужений юрист України, директор Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України ((Київ, Україна)
- Фесенко Андрій Олексійович - кандидат технічних наук, асистент кафедри кібербезпеки та захисту інформації Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (Київ, Україна)
- Черненко Варвара Петрівна - кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики і вищої математики Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (Кременчук, Україна)
- Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Якимчук Аліна Юріївна - доктор економічних наук, професор, Академік економічних наук України, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Яцишин Андрій Васильович - доктор технічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України" (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© автори статей, 2023

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2023

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Право»

Василець О.М., Сотник О.С.

*ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ В КОНТЕКСТІ ПРАВА ЄС*

11

Гаран О.В.

*ДО ПИТАННЯ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНИХ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ
СТАНДАРТІВ НА ФОРМУВАННЯ Й ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ
ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ*

23

Косінова Д.С., Діденко В.Ю.

*ДОКТРИНА «ЗНЯТТЯ КОРПОРАТИВНОЇ ВУАЛІ»: МІЖНАРОДНИЙ
ПРИВАТНО-ПРАВОВИЙ ДОСВІД*

36

Майкут Х.В.

*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОНОРСТВА ТА ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ЗА
ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ*

50

Мисливий В.А.

*КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВОДІЯ ТРАНСПОРТНОГО
ЗАСОБУ ЗА ЗАЛИШЕННЯПОТЕРПІЛОГО В НЕБЕЗПЕЦІ*

61

Полуніна Л.В.

*СПЕЦІАЛЬНІ ТА НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ КРИМІНАЛІСТИКИ: ЇХ
РЕАЛІЗАЦІЯ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВООПОРУШЕНЬ*

74

Полуніна Л.В., Богданова В.А., Проскурня В.А.

*ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ І ТАКТИЧНІ ПРИЙОМИ НАКЛАДЕННЯ
АРЕШТУ НА КОРЕСПОНДЕНЦІЮ, ЗНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ З
КАНАЛІВ ЗВ'ЯЗКУ, ЇЇ ДОСЛІДЖЕННЯ, ОГЛЯДУ І ВИЛУЧЕННЯ*

87

Полуніна Л.В., Шамрай О.В., Михалюк А.К.

*ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОКРЕМИХ СЛІДЧИХ
(РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
КОНТРАБАНДИ*

96

Стрельченко О.Г., Плугатир М.В. 105
*ПРИРОДА ІНСТИТУТУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
У СУЧАСНІЙ ДОКРТИНІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА*

Теліженко Л.В., Ткаченко О.А. 117
*ЕВТАНАЗІЯ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА: ЕТИКО-
ПРАВОВИЙ АСПЕКТ*

Черваньова Д.А., Туєва О.М. 129
*ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВИЙ СТАТУС ФІЗИЧНИХ ОСІБ В
МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ*

СЕРІЯ «Економіка»

Абрахманов Д.С., Рудич Л.В., Стеценко В.В. 139
*ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ПІСЛЯВОЄННІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАПРЯМИ*

Дерев'янюк Т.А. 148
*ПИТАННЯ ВИМІРЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ*

Кириченко Ю.В., Зілінська А.С. 158
*ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА
МІСЦЕВОМУ РІВНІ*

Надкерничний І.В., Трапаїдзе С.М. 169
*РОЗВИТОК КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА
РЕГІОНУ*

Оринчак О.М. 183
*РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ У СФЕРІ НАДРОКОРИСТУВАННЯ*

Федосова В.Е. 196
*ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ
ПОЛІТИКИ У РАМКАХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ*

**Шаповалов В.О., Рудич Л.В., Стеценко В.В., Тужилкіна О.В.,
Костишина А.І.** 204
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДЕМОГРАФІЧНОГО АНАЛІЗУ
НАСЕЛЕННЯ*

СЕРІЯ «Педагогіка»

Honcharuk V.V., Dekarchuk S.O., Liulenko S.O., Pliushch V.M., Kazak Yu.Yu., Poshtaruk L.I. 217

DISTANCE EDUCATION IN UKRAINE: CURRENT DEVELOPMENT PROSPECTS

Kalinichenko Ye.V., Adamchuk M.V., Tomchakovsky G.G., Koliesnik O.V., Oberto Santana L.Eu. 230

GEOGEBRA FOR NAVIGATION PURPOSES: THEORY AND APPLICATION

Алексеева М.І., Іслямова К.С. 244

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО СПІЛКУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Боднарчук О.В., Стецьків А.О., Дмитрів А.М. 254

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЧНА ХІМІЯ» В УМОВАХ ВІЙНИ: НОВІ ВИКЛИКИ ТА ВИПРОБУВАННЯ

Бондарович О.П., Богданов М.В. 263

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА КУРСАНТІВ ЗВО ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Гайович Г.В., Дишкант О.В., Бабійчук І.В., Романюк Н.М. 272

ПРАКТИЧНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Гнатик К.Б., Фодор К.Й. 284

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кернас А.В. 296

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ КОРЕКЦІЇ ПЕРЕДСТАРТОВИХ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ЄДИНОБОРЦІВ

Кміть О.В. 312

КЕЙСОВА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

- Колісник О.Л., Бурдюг О.В., Зарицька А.І.** 322
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ» В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ ВІЙСЬКОВИХ НАУКОВИХ УСТАНОВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ
- Колмакова В.О., Терещук С.І., Шаров С.В.** 334
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ GOOGLE WORKSPACE FOR EDUCATION У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ
- Коновальчук І.М., Вишнівська Н.В., Прошкуратова Т.С., Кобаль В.І., Саєнко Ю.О.** 348
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
- Кривонос О.М., Яценко О.І., Яценко О.С.** 360
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СКРІНКАСТИНГУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «КОМП'ЮТЕРНІ МЕРЕЖІ»
- Кузьменко Ю.А., Валюкевич Т.В., Шевченко І.Ю.** 373
ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ФАНДРЕЙЗИНГ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Люленко С.О., Гончарук В.В., Подзерей Р.В., Декарчук М.В.** 383
СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ГОЛОВНОЇ ПЕРЕДУМОВИ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ
- Мішенюк Р.М., Глухманюк О.В.** 394
ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ ПРЕДСТАВНИКІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ
- Могильна Ю.І.** 403
ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ШЛЯХОМ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ
- Носаченко Т.Б., Шпитальова О.В.** 412
ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКОГО ПРОФІЛЮ ЗАСОБАМИ СЮЖЕТНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

Поліщук Н.М., Ільченко С.С.*ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ*

424

Прокопова О.П., Колінчук Р.В.*ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ НАСТРОЇВ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ*

434

Рижиков В.С., Горячева К.С.*ОБґРУНТУВАННЯ ЗМІСТУ І СТРУКТУРИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТНИХ ТА НАУКОВИХ УСТАНОВ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ В СТРУКТУРІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ*

450

Садовий Я.С.*АНАЛІЗ МЕТОДІВ ПОБУДОВИ УЗАГАЛЬНЕНИХ СУФІКСНИХ ДЕРЕВ*

461

Стратан-Артишкова Т.Б.*ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА*

476

Чернякова О.І.*ОСОБИСТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ*

485

Шубіна О.П.*МОДЕЛЬ STEM-ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: СТРАТЕГІЇ, СТРУКТУРА, НАПРЯМИ ТА ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ*

495

СЕРІЯ « Фізико-математичні науки »**Арнаутов А.Г.***НЕСПОДІВАНІ ВЛАСТИВОСТІ ПРОМЕНІВ СВІТЛА, ЗАЛОМЛЕНИХ ПРИЗМОЮ, АБО ДЕ ТОЧКА ПОЧАТКУ ДИСПЕРСІЇ (повідомлення друге)*

506

УДК 378.147.091.33

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-7\(21\)-348-359](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-7(21)-348-359)

Коновальчук Інна Миколаївна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти та культури фахової мови, Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-9391-3786>

Вишнівська Наталія Володимирівна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0001-7509-2841>

Прошкуратова Тамара Сергіївна доцент, доцент кафедри початкової освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-3983-2499>

Кобаль Василь Іванович кандидат педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26, м. Мукачеве, <https://orcid.org/0000-0003-3646-0968>

Саєнко Юлія Олександрівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової і спеціальної освіти, Мелітопольський державний педагогічний університету імені Богдана Хмельницького, вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя, <https://orcid.org/0000-0001-9174-7684>

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Анотація. У статті визначено основні види, методи та принципи з допомогою яких формується готовність майбутніх учителів початкових класів до проведення науково-педагогічних досліджень. Визначено, що для вирішення зазначеної проблематики згідно з Законом України «Про вищу освіту» студентів потрібно залучати до науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, у конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представленнях своїх робіт для публікації, адже це надасть можливість формувати у них готовність до проведення науково-педагогічних досліджень. На основі аналізу наукових підходів обґрунтовано, що науково-педагогічні дослідження – це процес і результат науково-педагогічної

діяльності учителів, яке веде до здобуття нових знань про об'єктивний стан справ в освіті, а також визначення можливостей і механізмів її вдосконалення. Розглянуто, що науково-педагогічне дослідження складається наступних кроків: визначення проблематики дослідження, постановка мети, збір та аналіз інформації, формулювання гіпотези, планування і організація експерименту, аналіз і узагальнення результатів експерименту, обґрунтування новизни отриманих результатів та формулювання висновків. Визначено, що для формування готовності майбутніх учителів початкових класів до проведення наукових досліджень доцільно використовувати наступні види занять: лекції-бесіди, проблемні семінари, різні види практики (на молодших курсах навчання); проблемні лекції, семінари-дискусії, різні види практики (на старших курсах); інтерактивні лекції, семінари-презентації проектів, різні види практики (бакалаврат, магістратура). Зазначено, що формування науково-дослідної компетентності відбувається з допомогою наступних форм роботи: курсові роботи, наукові гуртки, наукові семінари, конкурси, дипломні роботи, науково-практичні конференції, олімпіади, студентське наукове товариство. Зроблено висновок, що підготовка майбутніх учителів початкової школи до науково-педагогічних досліджень – це процес взаємодії потреб, інтересів, ціннісних орієнтацій, мотивів, професійних знань і практичних умінь та професійно значущих якостей, які дають змогу фахівцю ефективно здійснювати практичну діяльність.

Ключові слова: готовність, науково-педагогічні дослідження, студенти, майбутні учителі початкових класів.

Konovalchuk Inna Mykolaivna Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Primary Education and Culture of the Specialized Language, Zhytomyr Ivan Franko State University, Velika Berdychivska St., 40, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-9391-3786>

Vyshnivska Nataliia Volodymyrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Primary Education, Borys Grinchenko Kyiv University, Bulvarno-Kudryavska St., 18/2, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-7509-2841>

Proshkuratova Tamara Serhiyivna Assistant Professor Department of Primary Education, Borys Grinchenko Kyiv University, Bulvarno-Kudryavska St., 18/2, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-3983-2499>

Kobal Vasyl Ivanovych Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-rector for Scientific and Pedagogical Work, Mukachevo State University, Uzhgorodska St., 26, Mukachevo, <https://orcid.org/0000-0003-3646-0968>

Saienko Yuliia Oleksandrivna Candidate of pedagogical sciences (PhD), Associate Professor of the of the Department of Primary and Special Education, Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Zaporizhzhia, <https://orcid.org/0000-0001-9174-7684>

FORMING THE READINESS OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO CONDUCT SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL RESEARCH

Abstract. The article identifies the main types, methods and principles that help to form the readiness of future primary school teachers to conduct scientific and pedagogical research. It is determined that in order to solve this problem, according to the Law of Ukraine "On Higher Education", students should be involved in research, development work, conferences, symposia, exhibitions, competitions, and presentations of their works for publication, as this will provide an opportunity to form their readiness to conduct scientific and pedagogical research. Based on the analysis of scientific approaches, it is substantiated that scientific and pedagogical research is a process and result of teachers' scientific and pedagogical activities, which leads to the acquisition of new knowledge about the objective state of affairs in education, as well as the identification of opportunities and mechanisms for its improvement. The article considers that scientific and pedagogical research consists of the following steps: defining the research problem, setting the goal, collecting and analyzing information, formulating a hypothesis, planning and organizing an experiment, analyzing and summarizing the results of the experiment, substantiating the novelty of the results obtained and drawing conclusions. It is determined that in order to form the readiness of future primary school teachers to conduct research, it is advisable to use the following types of classes: lectures-conversations, problematic seminars, various types of practice (in the junior years of study); problematic lectures, seminars-discussions, various types of practice (in the senior years); interactive lectures, seminars-presentations of projects, various types of practice (bachelor's, master's degrees). It is noted that the formation of research competence is carried out through the following forms of work: term papers, scientific circles, scientific seminars, competitions, diploma papers, scientific and practical conferences, competitions, student scientific society. It is concluded that the training of future primary school teachers for scientific and pedagogical research is a process of interaction of needs, interests, value orientations, motives, professional knowledge and practical skills, and professionally significant qualities that allow a specialist to effectively carry out practical activities.

Keywords: readiness, scientific and pedagogical research, students, future primary school teachers.

Постановка проблеми. У системі вищої освіти України у зв'язку зі вступом до Європейського союзу відбувається реформування та кардинальні зміни, зокрема й у галузі підготовки майбутніх учителів початкових класів. Навчання учителів початкових класів забезпечується наступними нормативно-правовими документами: Конституцією України (1996 р.), Законом України «Про освіту» (2017 р.), Законом України «Про загальну середню освіту» (1999 р.), Законом України «Про вищу освіту» (2014 р.), Указом Президента України «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій у українській школі» (№195/2020 від 25.05.2020 р.), Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (№462 від 20.04.2011 р.), Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми «Вчитель» (№379 від 28.03.2002 р.), рішення колегії МОН України «Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи» (№10 від 27.10.2016 р.). В останні роки значно підвищився інтерес до формування готовності майбутніх учителів початкових класів до проведення науково-педагогічних досліджень, адже на сьогоднішній день є потреба у педагогічних працівниках, які орієнтуються не тільки на виконання професійної діяльності, а й особистісне навчання та розвиток як науковця, який може навчатися, досліджувати, аналізувати та впроваджувати отримані результати в професійну діяльність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Професійну підготовку майбутніх учителів початкових класів досліджували: Л. Коваль, О. Комар, О. Савченко, Л. Красюк, Т. Мишкова, С. Балашова, К. Степашок розглядали у своїх роботах процес формування дослідницьких умінь студентів, які навчаються за спеціальністю «Початкова освіта». Т. Ваколі вивчала дослідницьку компетентність студентів педагогічних вузів. Л. Коржова у своїх наукових доробках висвітлювала готовність студентів до проведення педагогічних досліджень. Н. Ігнатенко обґрунтувала значення інтегрального підходу у процесі формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Мета статті полягає у визначенні основних видів, методів та принципів навчання з допомогою яких відбувається формування готовності майбутніх учителів початкових класів до проведення науково-педагогічних досліджень.

Виклад основного матеріалу. Впровадження сучасних інноваційних підходів в систему вищої педагогічної освіти наштовхує науково-педагогічних працівників до оновлення теоретичних і методичних засад для формування готовності у майбутніх вчителів початкових класів до проведення науково-педагогічних досліджень.

За останні роки відбулися суттєві зміни в системі початкової освіти, створені варіанти нових навчальних програм і підручників, визначені об'єкти,

функції, види контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень молодших школярів. Водночас в учнів початкової школи спостерігається тенденція зниження мотивації до навчання. У багатьох першокласників виникають проблеми у процесі адаптації до школи, що супроводжується в окремих випадках негативним ставленням їхніх батьків до організації освітнього процесу в початкових класах. Адекватно реагувати на зміни може вчитель із високим рівнем розвитку дослідницьких якостей, знань та вмінь, що сприяє швидкому освоєнню нового інформаційного поля, дає можливість приймати нестандартні рішення діяти творчо й ефективно. Тому важливою є переорієнтація підготовки майбутнього вчителя з просвітництва до ролі дослідника, агента змін, здобувача ефективних засобів навчально-виховної роботи в інтересах дитини, про що наголошується в Концепції «Нової української школи». Необхідність підготовки учителя до проведення науково-педагогічних досліджень у майбутній діяльності підтверджується і вимогами Державного стандарту вищої педагогічної професійної освіти, що потребує високого рівня володіння навичками сучасних методів пошуку, обробки та використання інформації у фаховій діяльності [1, с. 25-26].

В Законі України «Про вищу освіту» визначено, що студенти мають право приймати участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, у конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представленнях своїх робіт для публікації [2]. Що вже свідчить про можливість формування готовності у здобувачів вищої освіти до проведення науково-педагогічних досліджень.

В. Кремень, Н. Николаєнко та М. Степко описали рівні професійної діяльності випускників вищих навчальних:

- операторський рівень – уміння готувати (налагоджувати) систему і керувати нею під час виконання конкретних задач діяльності та знання принципів (основних особливостей) побудови й принципу дій системи на структурно-функціональному рівні;

- експлуатаційний рівень – уміння під час виконання конкретних задач діяльності здійснювати розроблення систем, що відповідають заданим характеристикам (властивостям) і знання методів синтезу і технологій розроблення систем та способів їх моделювання;

- дослідницький рівень – уміння проводити дослідження систем та методів їх застосування під час вирішення конкретних задач діяльності вищих вищої школи [3, с. 86-87].

М. Марусинець вважає, що професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів тісно переплітається із професійно-особистісним становленням, що передбачає прагнення до певного ідеалу та самовдосконалення. Чинником професійного становлення, на її думку, є професійна рефлексія, яка включає в себе самодослідження, самоконтроль,

самопізнання та саморегуляцію. Вона вважає, що до складу професійної рефлексії входять: аксіологічний, когнітивний, особистісний, емоційно-оцінний, операційно-технологічний елементи. М. Марусинець зазначала: «Педагог займає активну дослідницьку позицію щодо своєї діяльності і себе як суб'єкта з метою її конструктивного перетворення і вдосконалення», а це свідчить про важливість рефлексивного процесу в професійній діяльності майбутнього учителя початкових класів [4, с. 108].

К. Степанюк розробила модель формування дослідницьких умінь, який складається із трьох блоків: теоретичного, операційно-діяльнісного, критеріально-оціночного, які ґрунтуються на компетентнісному, технологічному та діяльнісному підходах [5, с. 6-7].

Нам імponує думка Т. Мишковської, яка під дослідницькою педагогічною діяльністю розуміє узгоджену із закономірностями процесу пізнання самостійну пошуково-творчу діяльність вчителя в структурі його педагогічної діяльності, що спрямована на підвищення ефективності всіх її компонентів і здійснюється з використанням спеціальних методів педагогічного дослідження [6].

Розглянемо детальніше, що ж таке науково-дослідна педагогічна діяльність.

Г. Кловак зазначає, що у структурі педагогічної діяльності вчителя науково-дослідна і дослідницька діяльність займають провідне місце. Науково-дослідна педагогічна діяльність розглядається нею як діяльність фахівця, спрямована на набуття нових знань у науці, результат якої подається в різних загальноприйнятих наукових формах звіту (доповідях, рефератах, наукових статтях, дисертаціях, монографіях, посібниках, підручниках, рекомендаціях тощо). Дослідницька педагогічна діяльність спрямована, насамперед, на набуття нових знань для вчителя з метою пошуків засобів удосконалення педагогічного процесу [1].

Нам подобається думка Н. Кічук, яка зазначає, що науково-дослідна діяльність майбутніх педагогів дозволяє створювати науково орієнтований простір для розширення власної системи знань, умінь та збагачення досвіду, спрямовує студентів на генерацію ідей із інноватизації навчально-виховного процесу в школі, на інтерпретацію та збереження соціально цінної інформації, на довгостроковий професійний саморозвиток [8].

П. Горкуненко пише, що науково-дослідна робота студентів передбачає керувану викладачем їх самостійну діяльність, спрямовану на розвиток творчого потенціалу особистості, оволодіння первинним досвідом наукового дослідження, формування готовності до дослідницької педагогічної діяльності [9].

С. Вітвицька доповнює, що науково-дослідна робота спрямована на розвиток у майбутніх педагогів і науковців нахилів до пошукової, дослідницької діяльності, до творчого розв'язання навчально-виховних

завдань в освітніх закладах, а також формування умінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв'язання практичних питань навчання і виховання [9].

Отже, на основі аналіз наукових підходів вчених, щодо трактування науково-дослідної педагогічної діяльності учителів, ми дійшли висновку, що науково-педагогічні дослідження – це процес і результат науково-педагогічної діяльності учителів, яке веде до здобуття нових знань про об'єктивний стан справ в освіті, а також визначення можливостей і механізмів її вдосконалення.

До структури науково-педагогічного дослідження входять такі компоненти: визначення проблематики дослідження, постановка мети, збір та аналіз інформації, формулювання гіпотези, планування і організація експерименту, аналіз і узагальнення результатів експерименту, обґрунтування новизни отриманих результатів та формулювання висновків.

Результатом підготовки до проведення науково-педагогічних досліджень є готовність випускника вищої педагогічної школи до такої діяльності.

С. Вітвицька вважає, що готовність – це багатокомпонентне утворення, що має динамічну структуру і є проявом взаємопов'язаних мотиваційних, вольових, моральних, психологічних, професійних якостей і властивостей особистості, які у своїй сукупності дозволяють суб'єкту ефективно здійснювати педагогічну діяльність [9].

Основною метою науково-педагогічних досліджень вчителя початкової школи є створення оптимальних умов для розвитку та самореалізації особистості учня шляхом удосконалення освітнього процесу у початковій школі.

Завдання дослідницької діяльності учителя початкової школи:

1. Вивчати учнів та їхніх батьків, педагогічні умови, за яких відбувається освітній процес.

2. Вивчати та впроваджувати передовий педагогічний досвід, інноваційні технології навчання й виховання молодших школярів.

3. Розробляти альтернативні методики навчання, технології навчання та виховання, інноваційні моделі навчальних або виховних занять.

4. Перевіряти ефективність нових педагогічних ідей у своїй практиці.

5. Поширювати власний позитивний досвід шляхом участі у науково-практичних конференціях, виставках, конкурсах, опублікування статей, розробок методичних рекомендацій та навчальних посібників [1].

Форми дослідницької діяльності вчителя:

- індивідуальна дослідницька робота з метою вдосконалення освітнього процесу в класі;

- колективна дослідницька діяльність (робота над науковою темою навчального закладу). Сучасними формами колективної дослідницької

діяльності вчителів є методичні об'єднання, творчі лабораторії, проектні групи, творчі команди, експериментальні педагогічні майданчики тощо.

Кожна з цих форм реалізується шляхом використання методів науково-педагогічного дослідження: емпіричних, теоретичних та математичних.

Дослідник будує свою діяльність відповідно до загальних правил евристичного пошуку:

- а) аналіз педагогічної ситуації (діагноз);
- б) проектування результату відповідно до вихідних даних (прогноз);
- в) забезпечення сукупності засобів, потрібних для експериментальної перевірки теоретичного результату;
- г) конструювання та реалізація освітнього процесу;
- д) критичне оцінювання отриманих результатів;
- е) формування нових задач [10].

Результатом дослідницької діяльності вчителя є створення сприятливих умов для розвитку та самореалізації учнів; підвищення якості початкової освіти та рівня професійної компетентності вчителя.

Отже, важливою функцією вчителя початкових класів є дослідницька, сутність якої полягає у проведенні ним науково-педагогічних досліджень з метою створення сприятливих умов для розвитку та саморозвитку дитини. Специфіка дослідницької функції вчителя початкових класів зумовлена контингентом учнів і змінами, які відбуваються в початковій освіті. Дослідницька діяльність учителя має свою логіку, мету, завдання, своєрідний зміст, форми та методи. Результатом дослідницької діяльності є не тільки забезпечення належних умов для успішного становлення дитини, але й підвищення якості початкової освіти та рівня професійної компетентності вчителя.

Підготовка майбутніх учителів початкових класів до проведення науково-педагогічних досліджень відбувається в процесі професійної підготовки. Як цілісна система вона будується на основі органічної єдності загального, особливого й індивідуального (особистісного). Як загальне вона є складовою загальнопедагогічної підготовки вчителя, спрямованою на виконання професійних функцій, володіння видами професійної діяльності; як особливе – має свою специфіку, зумовлену особливостями дослідницької діяльності вчителя; як індивідуальне – відображає залежність підготовки від особистісних якостей майбутнього учителя і спрямована на підготовку до професійної самореалізації та професійної самоактуалізації упродовж життя [11].

Для того, щоб сформувати готовність майбутніх учителів початкових класів до проведення науково-педагогічних досліджень доцільно розробити низку занять, з допомогою якої можна це реалізувати.

На нашу думку, потрібно застосовувати такі заняття:

- лекції-бесіди, проблемні семінари, різні види практики (на молодших курсах навчання);
- проблемні лекції, семінари-дискусії, різні види практики (на старших курсах);
- інтерактивні лекції, семінари-презентації проектів, різні види практики (бакалаврат, магістратура).

Використовувати при цьому такі методи навчання:

- діалогічні, ігрові, педагогічні задачі, дослідницькі завдання (на молодших курсах);
- дискусійні, евристичні, педагогічні задачі, дослідницькі завдання (на старших курсах);
- проблемні, портфоліо, презентація проектів, доповіді, дослідницькі завдання (бакалаврат, магістратура).

Формування науково-дослідної компетентності відбувається з допомогою наступних форм роботи: курсові роботи, наукові гуртки, наукові семінари, конкурси, дипломні роботи, науково-практичні конференції, олімпіади, студентське наукове товариство.

На думку О. Шквир організація науково-дослідної діяльності студентів, маючи на меті формування готовності до проведення науково-педагогічних досліджень, повинна ґрунтуватися на таких основних принципах з урахуванням специфіки науково-дослідної роботи:

1. Принцип свідомої навчально-пізнавальної діяльності. Науково-дослідна діяльність студентів повинна бути вмотивованою та спрямованою на діяльність особистості. Теорія мотивації, з одного боку, конкретизує знання про нерозривний зв'язок мотивів із свідомістю, з іншого – мотивів з дією. До навчальних закладів приходять навчатися особи, в яких мотивація до навчання не завжди виражена або недостатньо сформована. Завдання організації науково-дослідної діяльності – сформулювати спонукальні мотиви до навчання, майбутньої професійної діяльності, надати поштовх для розвитку таких якостей особистості, як самоорганізація, цілеспрямованість, прагнення до самовираження.

2. Принцип науковості навчання є досить важливим в організації науково-дослідної діяльності студентів. Застосування цього принципу зобов'язує викладача вдосконалювати методику навчання, спираючись на наукові досягнення.

3. Принцип наочності базується на використанні під час науково-дослідної діяльності всіх способів сприйняття інформації студентом (слухового, зорового, тактильного).

4. Принцип системності і послідовності вимагає певної схеми організації науково-дослідної діяльності, що спирається на наявний досвід, знання, уявлення і навички. Комплекс знань, отриманий у процесі науково-дослідної

діяльності, обов'язково повинен використовуватися на наступних етапах навчання.

5. Принцип професійної спрямованості. Він відображає зв'язок науково-дослідної діяльності студентів зі специфікою майбутньої професійної діяльності. Саме врахування цього принципу під час організації науково-дослідної діяльності є вирішальним у формуванні соціально-професійної зрілості майбутнього фахівця та формуванні в особистості таких складових, як соціальна активність, соціальне самовизначення.

6. Принцип урахування вікових та індивідуальних особливостей студентів передбачає можливість вибору студентами теми дослідження, розроблення індивідуального плану роботи [1].

Висновки. Отже, підготовка майбутніх учителів початкової школи до науково-педагогічних досліджень - це процес взаємодії потреб, інтересів, ціннісних орієнтацій, мотивів, професійних знань і практичних умінь та професійно значущих якостей, які дають змогу фахівцю ефективно здійснювати практичну діяльність. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до науково-педагогічних досліджень є важливою складовою їхньої професійної підготовки, складним і тривалим процесом, на ефективність якого впливають різноманітні фактори та умови. Підготовка до науково-педагогічних досліджень дозволить майбутнім учителям швидко адаптуватися до мінливих умов роботи в Новій українській школі та використовувати інноваційні підходи для успішного вирішення професійних завдань. Наразі ми переходимо до цілеспрямованої інтенсивної підготовки фахівців, що базується на контексті майбутньої роботи вчителя-професіонала. Проектуючи процес підготовки майбутніх учителів-дослідників, необхідно обирати відповідний зміст та організаційні форми навчальної роботи, виходячи з актуального опису педагогічної праці, особливо дослідницької діяльності вчителів початкової школи.

Література:

1. Шквир О.Л. Теоретичні і методичні засад ступеневої підготовки майбутніх учителів початкової школи до проведення педагогічних досліджень: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Житомир, 2018. 572 с.
2. Закон України Про вищу освіту від 01.07.2014 № 1556 VII із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Кремень В. Г., Ніколаєнко С. М., Степко М. Ф. Вища освіта в Україні: навчальний посібник. Київ: Знання. 2005.
4. Марусинець М. М. Система формування професійної рефлексії майбутніх учителів початкових класів: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Івано-Франківськ, 2012. 454 с.
5. Ігнатенко Н. В. Умови формування самоосвітньої компетентності майбутнього педагога. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». 2013. Випуск 28. С. 414-419.

6. Мишковська Т. Д. Формування дослідницько-педагогічних умінь студентів в умовах модульної організації процесу навчання: автореф. дис. канд. пед. наук. Тернопіль, 1999. 16 с.

7. Кловак Г. Т. Генеза підготовки майбутнього вчителя до дослідницької педагогічної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах України (кінець XIX-XX століття): автореф. дис. д-ра пед. наук. Київ. 2005.

8. Горкуненко П. П. Підготовка студентів педагогічного коледжу до науково-дослідної роботи. Рівненський державний гуманітарний університет. 2007.

9. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури. 2006.

10. Шквир О. Л. Методика педагогічного дослідження у початковій школі: теорія та практика: навчальний посібник. Хмельницький: ХГПА. 2012.

11. Мартиненко, С. М. Система підготовки вчителя початкових класів до діагностичної діяльності. Інститут педагогіки АПН України. 2009.

References:

1. Shkvyr O.L. (2018). Teoretychni i metodychni zasad stupenevoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly do provedennia pedahohichnykh doslidzhen [Theoretical and Methodological Foundations of Degree-Based Preparation of Future Primary School Teachers for Pedagogical Research]. *Doctor's thesis*. Zhytomyr [in Ukrainian].

2. Zakon Ukrainy Pro vyshchu osvitu [The Law of Ukraine on Higher Education] vid 01.07.2014 № 1556 VII iz zminamy ta dopovnenniamy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].

3. Kremen V. H., Nikolaienko S. M., Stepko M. F. (2005). Vyshcha osvita v Ukraini [Higher education in Ukraine]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].

4. Marusynets M. M. (2012). Systema formuvannia profesiinoї refleksii maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv [System of Formation of Professional Reflection of Future Primary School Teachers]. *Doctor's thesis*. Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].

5. Ihnatenko N. V. (2013). Umovy formuvannia samoosvitnoi kompetentnosti maibutnoho pedahoha [Conditions for the formation of future teachers' self-educational competence.]. *Humanitarnyi visnyk DVNZ «Pereiaslav-Khmelnyskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Hryhoriia Skovorody» - Humanitarian Bulletin of the SHEI «Pereiaslav-Khmelnyskyi Hryhoriia Skovoroda State Pedagogical University»*, 28, 414-419 [in Ukrainian].

6. Myshkovska T. D. (1999). Formuvannia doslidnytsko-pedahohichnykh umin studentiv v umovakh modulnoi orhanizatsii protsesu navchannia [Formation of research and pedagogical skills of students in the conditions of modular organization of the learning process]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ternopil [in Ukrainian].

7. Klovak, H. T. (2005). Geneza pidhotovky maibutnoho vchytelia do doslidnytskoi pedahohichnoi diialnosti u vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (kinets XIX-KhKh stolittia) [Genesis of Future Teacher Training for Research Pedagogical Activity in Higher Pedagogical Educational Institutions of Ukraine (late XIX-XX centuries)]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

8. Horkunenko P. P. (2007). Pidhotovka studentiv pedahohichnoho koledzhu do naukovodoslidnoi roboty [Preparing students of the Pedagogical College for research work.] [in Ukrainian].

9. Vitvytska S. S. (2006). Osnovy pedahohiky vyshchoї shkoly [Fundamentals of higher education pedagogy]: pidruchnyk za modulno-reitynhovoїu systemoїu navchannia dlia studentiv mahistratury. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury [in Ukrainian].

10. Shkvyr O. L. (2012). *Metodyka pedahohichnoho doslidzhennia u pochatkovii shkoli* [Methods of pedagogical research in primary school]: teoriia ta praktyka: navchalnyi posibnyk. Khmelnytskyi: KhHPA [in Ukrainian].

11. Martynenko S. M. (2009). *Systema pidhotovky vchytelia pochatkovykh klasiv do diahnostychnoi diialnosti* [A system for preparing primary school teachers for diagnostic activities] [in Ukrainian].

Журнал

«Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)

Випуск № 7(21) 2023

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com